

A mikroszámítógépes szolgáltatást olyan könyvtáraknak ajánlják fel, amelyeknek legalább 20 000 konvertálandó címük van. Az OCLC a szerződő könyvtáraknak 50 000 címenként térítési díj nélkül kölcsönöz egy-egy IBM személyi számítógépet (kb. 6 havi időtartamra).

A konvertálandó címek keresési kulcsának és helyi adatainak hajlékony lemezre való konvertálása céljából a könyvtárak személyi számítógépet használnak, a lemezeket elküldik az OCLC-nek. A keresési kulcsokat ugyanolyan formátumban kell rögzíteni, mintha azok az OCLC rendszerében használatos terminálon készülének. Az OCLC a keresési kulcsokat a következő sorrendben kéri: OCLC-nyilvántartási szám, a Kongresszusi Könyvtár katalóguscédula-száma, ISBN, ISSN, címadatok, szerzői és címadatok. A beérkezett hajlékony lemezeket szalagra másolják át, ezeket hasonlítják be az online központi katalógusban. Találat esetén az adott rekordot rámásolják az OCLC-MARC szalagra, beolvasztva a könyvtár helyi adatait is. Az OCLC rávezeti a dokumentum tulajdonosának hárombetűs azonosító jelét az online katalógus rekordjára. A rendszerben részt nem vevő könyvtárak számára az OCLC egy "csak mágnesszalagos" szolgáltatást kínál.

Ha egy keresés tíznél nem több találatot ad, az OCLC valamennyi találat keresési adatait kinyomtatja, a hajlékony lemezen található helyi adatokkal, valamint a találatok rövidített rekordjával együtt, hogy a szerződő könyvtár áttekinthesse őket. Így a könyvtár bármelyik rekordot lekérheti az OCLC-nyilvántartási szám és a helyi adatok begépelésével. Tíznél több találatnál ezeket a rövidített rekordokat nem kapjuk meg. Ha a szerződő könyvtár tagja az OCLC rendszerének, akkor a tételeket a saját házi termináljára is lehívhatja. Ha nem tagja a rendszernek, akkor ezekhez a rekordokhoz az OCLC online retrospektív konvertáló szolgálata révén juthat hozzá.

Csak azokért a keresésekért kell fizetni, amelyek egy-egy találatot eredményeznek. Az OCLC vizsgálatai átlagosan 91,2%-os találati arányt állapítottak meg (a keresett tételek ilyen hányada volt meg az adatbázisban). A többszörös találatok aránya 1,5% volt, 7,3% esetében pedig eredeti beviteli adatokra van szükség.

/Information Hotline, 17. köt. 1. sz. 1985. p. 2–3./

(Mándy Gábor)

EUSIDIC

Az Eusidic (*European Association of Information Services; Információs Szolgáltatások Európai Egyesülete*) nemzetközi fóruma az információ előállítóknak, "host"-jainak és felhasználóknak, továbbá mindazoknak, akik érdekeltek az információ elektronikus kezelésében, előállításában és terjesztésében. Az Eusidicnek ma 18 európai ország mintegy 200 szervezete a tagja, ezenkívül kilenc más országból vannak társult (associated) tagjai. Vezető szerve az Eusidic Tanácsa, ebben jelenleg osztrák, belga, olasz, luxemburgi, holland, norvég, svéd, svájci, brit és jugoszláv tagok tevékenykednek. A tagokat az Eusidic saját elektronikus postaszolgálata köti össze. A legújabb fejlemény a *Newsidic* című elektronikus hírlevél, amely naprakész információkat ad az Eusidicről, valamint más kapcsolódó témákról, aktuális kérdésekről közöl technikai információkat. Az Eusidic konzultációt biztosít olyan időszerű in-

formációkezelési témákkal kapcsolatban, mint pl. a személyi adatok védelmére hozott szabályok, az adatok nemzetközi áramlása vagy az irodagépítés új eredményei. Munkálatok folynak az elektronikus információcsere "törvénykönyvének" (szabványainak) kidolgozására.

Az Eusidic *szolgáltatásai*: ingyenes panasziroda, szaktanácsadás az adatbázis-hozzáférhetőséggel kapcsolatban, részvétel az európai információs politika kidolgozásában, kapcsolattartás a 18 forrástájékoztató központot (referral centert) magába foglaló *Eusiref* hálózattal, összeköttetés más tagországok szervezeteivel, az említett elektronikus posta révén.

/Information Retrieval and Library Automation, 21. köt. 7. sz. 1985. p. 6–7./

(Mándy Gábor)

“Elektronikus postás”: teletex szolgáltatás Angliában

A *British Telecom* 1985 áprilisában nyitotta meg Nagy-Britannia új elektronikus postai szolgáltatását, a teletexet. Ez tulajdonképpen automatikus, nagy sebességű üzenetközvetítő szolgáltatás, amelynek segítségével a hagyományos telexhez képest harmincszoros sebességgel továbbíthatók szövegoldalak. A teletex-felhasználók tárolós írógéppel, szövegszerkesztő berendezéssel vagy más számítógéppel írt leveleiket, üzeneteiket, egyéb dokumentumaikat hasonló készülékek felé továbbíthatják – bárhol legyenek is azok –, amelyek azután az eredeti dokumentum jó minőségű másolatát állítják elő. A hívások előkészítése, a dokumentum továbbítása és fogadása teljesen automatikus, tehát a rendszer egyik végén sincs szükség kezelő jelenlétére.

A *British Telecom* már kiadta a teletex-felhasználók első jegyzékét, hogy ezzel is segítse az új szolgáltatás jobb kihasználását. A *teletexkönyv* felsorolja a felhasználókat és hívószámukat, leírja a szolgáltatás használatának módját is.

A teletex állomáshoz küldött hívások második adatátviteli útja vagy a hagyományos kapcsolt telefonhálózat, vagy a *British Telecom* nyilvános adatátviteli hálózata, a *Packet SwitshStream* (PSS = csomagkapcsolt adatátviteli hálózat). Az átviteli út célszerű megválasztása a forgalmazás mennyiségétől függ, a sok hívást bonyolító esetében a csomagkapcsolt adatátviteli hálózat a gazdaságosabb.

Teletex célra nagyon sok készülék használható, pl. a *British Telecom*tól bérelhető *MerlinTex* adapter is.

/Information Retrieval and Library Automation, 21. köt. 2. sz. 1985. p. 6./

(Brückner Huba)

Könyvtári videotex hálózat New York államban

A következő két-három évben New York állam néhány körzetében könyvtári videotex hálózatot építenek ki, hogy az állam intézményei megismerhessék és használhassák a videotex rendszer szolgáltatásait. A hálózat kiépítésének költségeit részben New York Állam Könyvtára (*New York Sate Library*), részben a városi fejlesztő vállalat (*Urban Development Corporation*) viseli.

A kísérlet első fázisában a New York–Albany tengely mentén elhelyezkedő 25–50 könyvtárban állítják fel azokat a terminálokat, melyeken keresztül a videotex szolgáltató számítógéppel kapcsolatba lehet lépni. A videotex szolgáltatással elérhető adatbázisok választéka a kereskedelmi, az oktatási, a munkaügyi, az adó- és pénzügyi, valamint a közlekedési állami tárcák adataira terjed ki. A terminálokat és a szöveges programokat a könyvtárak ingyen kapják, a szolgáltatások igénybevételével járó adatátvitelért viszont fizetniük kell. Az elérhető adatbázisok olyan információkat tartalmaznak, melyek nyilvános nyomtatott kiadványokban is megtalálhatók. Már a kezdeti időszakban a hálózatba kapcsolják néhány magánszemély, illetve vállalat terminálját is.

A második szakaszban az adatbázisok választékának bővítése mellett az angolon kívül más nyelv használatát is lehetővé teszik. Növelik az adatállomások számát, és a ritkán lakott területek könyvtárait is bekapcsolják a hálózatba. A fejlesztési program kezdeti időpontja pénzügyi okok miatt még bizonytalan.

/Advanced Technology Libraries, 14. köt. 6. sz. 1985. p. 6./

(Brückner Huba)